स्वसारः पञ्चासन् कंसा कंसवती तथा। सुतनूराष्ट्रपाली च कङ्का चैव वराङ्गना" हरि०३८।

कङ्कट पु० कं देहं कटति क+कट-मुम् च, ककि लौल्ये अटन् वा। १कवचे। "सर्वायुधैः कङ्कटभेदिभिश्च" रघुः तेन निर्वृत्तादि कुमुदा० चतुरर्थ्याम् ठक्। कङ्कटिक तन्निर्वृत्तादौ त्रि०। चतुरर्थ्यां काशा० इल। कङ्कटिल तदर्थे। प्रेक्षा० चतुरर्थ्याम् इनि। कङ्कटिन् तदर्थे त्रि०। अस्त्यर्थे इनि। तद्युक्ते बद्धकवचे त्रि०। उभयत्र स्त्रियां ङीप्। स्वार्थे कन्। कङ्कटकोऽप्यत्र।

कङ्कण न०कं शुभं कणति कम्-कण-अच्। १करभूषणे, २भूषणमात्रे च ३शेखरे ४हस्तसूत्रे च विश्वः "सिन्दूरितानेकपकङ्कणाङ्किताः" माघः "उत्क्षिप्तं करकङ्कणद्वयमिदम् बद्धा दृढं मेखला" सा०द०। कङ्कणशब्दस्य करभूषणार्थत्वेऽपि तत्काले करवृत्तित्वसूचनाय कर्णावतंसे कर्णशब्दवत् करशब्दप्रयोगः। भूषणमात्रे "के द्रुमास्ते क्व वा ग्रामे सन्ति केन प्ररोपिताः। नाथ! मत्कङ्कणन्यस्तं येषां मुक्ता फलं फलम्" सा०द०। कमित्यव्ययम् जलार्थकं तस्य कणः। ५जलकणे पु०। "नितम्बे पत्राली नयनयुगलं कङ्कणभरम् मुखे हारावाप्तिः सतिलकमभूत् पाणिकमलम्। अरण्ये कर्णाट! त्वदरिवनितानां विधिवशादपूर्व्वोऽयं भूषाविधिरजनि" उद्भटः।

कङ्कणीका स्त्री पुनः पुनः कणति कण-यङ्-लुक्-इकन् "चङ्कणः कङ्कण च" उणा०कङ्कणादेशश्च। क्षुद्रघण्टिकायाम्" उज्ज्वल० वा० चङ्कणः-अच् कङ्कणादेशश्च गौरा० ङीष्। कङ्कणीत्यपि तत्रैव भरतः। अत्र मूलं मृग्यम्।

कङ्कत पु० ककि-अतच्। १नागबलावृक्षे। तक+गतौ अतच् पृषो०। २अल्पविषे डुण्डुभे सर्पे पुंस्त्री जातित्वात् स्त्रियां ङीष्। "कङ्कतो न कङ्कतोऽथ सतीनकङ्कतः" ऋ०१, १९१,१। "कङ्कतोऽल्पविषः सतीनं जलम् तत्र कङ्कतः जलडुण्डुभः" भा०।३केशप्रसाधन्याम् न० (काँकुइ)। "शिरसीव कङ्कतमपेतमूर्द्धजे" माघः पुंस्त्वमपि "कृत्रिमः कङ्कतः शतदन्य एषः। अपास्यः केश्यं मलमप शीर्षण्यं लिखात्" अथ०१४,२,६८प्रसाधनीगुणाश्च सुश्रुते उक्ताः "केशप्रसाधनी केश्या रजोजन्तुमलापहा" अस्य स्त्रीत्वमपि तत्र गौ०ङीष्। कङ्कती तत्रार्थे विश्वामरौ। स्वार्थे कन्। कङ्कतिका तत्र कङ्कतं तदुसंस्कारः प्रयोजनमस्य छ। कङ्कतीय केशप्रसाधनपरे ऋषिभेदे "तद्वैतच्छाण्डिल्यः कङ्कतीयेभ्योऽहरहः कर्म्म प्रदिश्य प्रवव्राज" शत०ब्रा०८, ४,४,१२। गृहस्थे च तस्यैव केशसंस्कारप्रयोजनत्वात्

कङ्कत्रोटि पु० कङ्कस्य त्रोटिरिव चञ्चुरस्य। १मत्स्यभेदे(कांकला) बा०अच् समा०। कङ्कत्रोटोऽप्यत्र। स्त्रियां जातित्वात् ङीष्

कङ्कपत्र पु० कङ्कस्य पत्रं पत्रं पक्षोऽस्य। पुङ्खे तत्पक्षयुक्ते १शरे "हयांश्च रजतप्रख्यान् कङ्कपत्रैः शिलाशितैः" भा०वि० १८ "छित्त्वा च तानाशुगैश्च कङ्कपत्रान् शिलाशितान्" भा०आश्व०७८अ०। ६त०। २कङ्कखगस्य पक्षे च। कङ्कस्य पत्रं यत्र।३तत्पक्षयुक्ते "नखप्रभारूषितकङ्कपत्र सक्ताङ्गुलिः सायकपुङ्खएव" रघुः। तदस्त्यस्य इनि। कङ्कपत्रिन् कङ्कपत्रयुक्ते बाणे पु० "विव्याध दशभिर्बाणैस्त्वरितः कङ्कपत्रिभिः" भा०व० ५७अ०। "पुनरेवाहनत् पार्थं हृदये कङ्कपत्रिभिः" भा०वि०५९।

कङ्कपर्व्वन् पु० कङ्कः कङ्कमुखमिव पर्व्वास्य। सर्पभेदे। तिरश्चिराजेरसितात् पृदाकोः परि संभृतम्। तद्वत् कङ्कपर्व्वणो विषमियं वीरुदनीनशत्" अथ०७,५६,१,

कङ्कपुरी स्त्री कं सुखं तेन कायति प्रकाशते कै-क कर्म्म०। काशीपुर्य्यां तस्यां वसतां हि सुखबाहुल्यात् तथात्वम्। "असिं ह्युपस्पृश्य पुनःपुनः स (असस्त्यः) प्रासादमालाः परितोविलोकयन्। उवाच नेत्रे! स चले! प्रपश्यतं काशीं युवां कङ्कपुरी त्वियं वत" काशी०३अ०।

कङ्कमाला स्त्री ककि-चापले घञ् कङ्कं चापल्यं करचाञ्चल्यं मलते धारयति मल-धृतौ अण् उप०स०॥ करतालीवाद्ये शब्दर० तत्र हि करचापल्यात् तथात्वम्।

कङ्कमुख पु० कङ्कस्य मुखमिव मुखमस्य। (सांड़ाशि) १संदंशे सुश्रुतोक्ते २शल्योद्धारणार्थे यन्त्रभेदे न०। "तत्र नानाप्रकाराणां व्यालानां मृगपक्षिणां मुखैर्मुखानि यन्त्राणां प्रायशः सदृशानि तानि" इत्युक्त्वा "तत्र स्वस्तिकयन्त्राण्यष्टादशाङ्गुलप्रमाणानि सिंहव्याघ्रवृकतरक्षुद्वीपिमार्ज्जारश्वगालमृगैर्वारुककाककङ्ककुररवासभासशशदात्यूहोलूकचिल्लिश्येनगृध्रक्रौञ्चभृङ्गराजाञ्जलिकर्णावभञ्जननन्दिमुखमुखानि मसूराकृतिभिः कीलैरवबद्धानि मूलेऽङ्कुशवदावृत्तवराङ्गाण्यस्थिविनष्टशल्योद्धरणार्थमुपदिश्यन्ते" इति तल्लक्षणमुक्तम्। अस्य प्रशंसाऽपि तत्रैव। "निवर्त्तते दाध्यवगाहने च शल्यं प्रगृह्योद्धरते च यस्मात्। यन्त्रेष्वतः कङ्कमुखं प्रधानं स्थानेषु सर्व्वेष्वविकारि चैव"।

कङ्कर त्रि०कं सुखं किरति क्षिपति कॄ-अच्। कुत्सिते हेमच०। कंजलं धार्य्यतेऽत्र कम्+कॄ-आधारे अप्। २तक्रे न०।

कङ्करोल पु० कङ्क इव लोलः लस्य रः। अङ्कोठवृक्षे (आँको-